

EN INFORMATIONSBROSCHYR FRÅN MUSIKFÖRLÄGGARNA OM

UPPHOVSRÄTT & NOTER

UPPHOVS RÄTT NOTER

innehåll

UPPHOVS RÄTT	7
NOTER OCH SÅNGTEXTER	8
ARRANGEMANG	11
KOPIERING AV MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER I SKOLAN	12

TEXT: *Musikförläggarna*

LAYOUT: *Johanna Lundborg*

FOTO: *Peter Hallborn och Mikael Anderberg*

BILDER FRÅN: *Musikförläggarnas demoklubb "Almost Famous" samt Lidingö Gospel*

TRYCK: *EO Grafiska AB*

TRYCKÅR: *2013*

ISBN: *978-91-980882-0-5*

UPPHOVS RÄTT & NOTER

Genom inköp av notböcker,
nothäften och notblad får
upphovsmännen, dvs.
kompositörer, textförfattare
och arrangörer, betalt för
sitt arbete och vi får ett
rikare musikliv.

LEVANDE MUSIK OCH KÖRSÅNG ÄR POPULÄRARE
ÄN NÅGONSIN. VI TÄNKTE DÄRFÖR INFORMERA OM
VILKA REGLER SOM GÄLLER FÖR:
NOTANVÄNDNING - ARRANGEMANG - KOPIERINGSAVTAL

UPPHOVSRÄTT

Vi vill börja med att sammanfatta upphovsrättslagens bestämmelser.

- Upphovsrätten uppkommer så fort ett verk har skapats. En enkel visa skyddas lika mycket som en symfoni.
- Upphovsrätten ger den som är upphovsman ensamrätt att bestämma över sina verk. Ensamrätten innebär en exklusiv rätt för upphovsmannen att framställa och sprida exemplar av sina verk samt göra dem tillgängliga för allmänheten genom till exempel offentligt framförande, uthyrning, utlåning och försäljning.
- Verk får inte ändras utan upphovsmannens tillstånd.
- När ett verk görs tillgängligt för allmänheten skall upphovsmannens namn anges.
- Verk får ej tillgängliggöras för allmänheten i sådan form eller i sådant sammanhang som är kränkande för upphovsmannen.
- Ensamrätten består under upphovsmannens livstid och 70 år därefter.

Rätten att trycka och kopiera/framställa exemplar överlåter/upplåter upphovsmannen ofta till ett musikförlag och rätten att ge tillstånd till offentliga framföranden upplåts vanligen till Stim (Svenska Tonsättarens Internationella Musikbyrå).

Upphovsrätten ligger till grund för upphovsmannens inkomster om denne väljer att ta betalt för användandet av sina verk.

NOTER OCH SÅNGTEXTER

Huvudregeln är mycket enkel.

Den som använder noter och texter måste använda lagligt framställda exemplar (det kan vara notböcker, nothäften eller enstaka noter köpta i en musikaffär eller på internet). Olovliga kopior får inte användas, varken vid repetition eller konsert. Med olovliga kopior menas alla fotokopior, avskrifter, elektroniska exemplar och dess utskrifter, som är gjorda utan godkännande av dem som äger rättigheterna (vanligtvis upphovsmannen och dennes musikförlag) till verket.

Men regler har som bekant ofta ett eller flera undantag.

- **Fria verk**
Har upphovsmannen varit död i mer än 70 år är det enligt upphovsrättslagen helt i sin ordning att kopiera utan att köpa noterna.
- **Kopiering för privat bruk**
Du får kopiera en del av en bok, ett nothäfte, ett sånghäfte eller en enstaka originalnot och ge till din bästa kompis, ditt syskon, dina föräldrar, din partner och dina barn, men i princip inte till någon annan. Dessa kopior får användas endast i privata sammanhang, till exempel i hemmet. Du får emellertid aldrig göra en kopia för privat bruk och sedan använda den i ett icke privat sammanhang, se exempel på nästföljande sidor. Observera att du inte får ge en kopia av ett verk till en kollega, en kurskamrat, en medlem i kören, en bandkompis eller en avlägsen släkting. Du får inte heller utan tillåtelse lägga ut noter och sångtexter på hemsidor och intranät.

Olovlig kopiering

Om det visar sig att någon har kopierat fler exemplar än vad som är tillåtet eller använt exemplaren i strid med vad som anges ovan, alltså till annat än för privat bruk, kan rättighetshavarna kräva skadestånd för den olovliga kopieringen och även lämna in en polisanmälan.

”OM UPPHOVSMÄNNEN FÅR BETALT KAN DE FORTSÄTTA SITT ARBETE OCH VI FÅR ETT RIKARE MUSIKLIV!”

“ARRANGÖREN KAN INTE SÄLJA, FRAMFÖRA, HYRA UT ELLER LÅNA UT VERKET UTAN ORIGINALRÄTTIGHETS-
HAVARNAS TILLSTÅND.”

ETT PAR EXEMPEL:

Det är inte tillåtet att använda kopior under repetitioner trots att verket sedan uppförs utantill/ur minnet. Används noter eller sångtexter under repetitionerna ska dessa vara lagligt framställda.

Det är tillåtet att använda kopior av noter i familjesammanhang. Men du får inte ta med dessa noter och använda dem i andra sammanhang som till exempel körrepetitioner på arbetsplatsen eller den kör du sjunger i privat. Det är skillnad på det du gör privat i hemmet och de organiserade aktiviteter du deltar i som privatperson.

ARRANGEMANG

Den som gör ett arrangemang av ett skyddat verk måste ha rättighetshavarnas tillstånd om arrangemanget skall användas annat än för privat bruk, se ovan.

Arrangören kan inte ändra, sälja, framföra, hyra ut eller låna ut verket utan originalrättighetshavarnas tillstånd.

Den som gör ett arrangemang efter samtycke från rättighetshavarna har dock upphovsrätt till själva arrangemanget, men bara till själva arrangemanget och inte till originalverket.

Arrangemanget är skyddat i 70 år efter arrangörens död. Även när ett arrangemang har gjorts av ett fritt verk är arrangemanget skyddat i 70 år efter arrangörens död.

Har en konsertarrangör/körledare givit en arrangör uppdraget att göra ett körarrangemang kan inte konsertarrangören/körledaren sälja, byta, framföra, hyra ut eller låna ut arrangemanget utan originalrättighetshavarnas tillstånd, även om arrangören har lämnat sitt medgivande.

Uppdragsgivaren måste alltså kontrollera - normalt med musikförlaget - om det är tillåtet att använda det aktuella verket. Dessutom skall ersättning utgå till originalrättighetshavarna om ett arrangemang används.

KOPIERING AV MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER I SKOLAN

För att kopiera musikaliska verk och texter krävs vanligtvis rättighetshavarnas tillstånd.

Vad gäller skolan har vissa avtal ingåtts så att lärarna inte skall behöva fråga rättighetshavarna varje gång de skall kopiera något. Rättighetshavarna har genom Bonus Presskopia (www.bonuspresskopia.se) tecknat avtal med bland annat kommuner och friskolor.

Avtalen ger läraren rätt att kopiera en del material, men långt ifrån allt. Vad som får kopieras och antalet kopior som får framställas till varje elev beror på om det är fråga om grund- och gymnasieskola, universitet/högskola eller musik- och kulturskola.

Observera att det bara är skolväsendet som kan teckna dessa avtal. Bonus Presskopia har även kopieringslicenser för arbetsplatser, men den licensen innefattar inte kopiering av noter.

Du kan läsa mer om vad avtalen innefattar i Musikförläggarnas informationsbroschyr "Noter och avtal" som finns att ladda ner på www.musikforlaggarna.se.

“FÖR ATT KOPIERA MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER
KRÄVS VANLIGTVIS RÄTTIGHETSHAVARNAS TILLSTÅND.”

KOM IHÅG!

- Genom inköp av notböcker, nothäften och notblad etc. stöds de upphovsmän som musikförlagen samarbetar med.
- Genom musikförlagens verksamhet får unga och oetablerade upphovsmän möjlighet att sprida sina verk, etablerade upphovsmän kan fortsätta sitt betydelsefulla arbete och musikanvändarna får ett större urval av gammal och ny musik.

Har du frågor så kontakta gärna Musikförläggarna

08-783 88 00, info@musikforlaggarna.se eller www.musikforlaggarna.se.
På vår webb kan du även se vilka musikförlag som säljer noter med mera.

musikförläggarna

Box 17092, 104 62 Stockholm

08-783 88 00, info@musikforlaggarna.se

www.musikforlaggarna.se